

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Åbent samråd i Uddannelsesudvalget
Titel	Spørgsmål vedr. arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU)
Målgruppe	Uddannelsesudvalget
Arrangør	Uddannelsesudvalget
Taletid	
Tid og sted	Tirsdag 7. februar 2006, kl. 14.00 i værelse S-092.

Disposition

1. Spørgsmål T
2. Spørgsmål U
3. Spørgsmål V
4. Spørgsmål W
5. Spørgsmål X
6. Spørgsmål Y

1. Spørgsmål T

Spørgsmål:

”295 mio. kr. ligger og samler støv i Undervisningsministeriet eller 12 pct. af det samlede budget for voksen og efteruddannelse for faglærte og ufaglærte. Ministeren bedes redegøre for, hvorfor disse midler er uforbrugte, og hvad disse uforbrugte midler tænkes brugt til.”

Svar:

Det er korrekt, at der i 2005 har været et mindreforbrug på 295 mio. kr., hvilket udgør ca. 12 pct. af den samlede økonomiske ramme på ca. 2,4 mia. kr.

Mindreforbruget skal ses på baggrund af, at det er meget vanskeligt at forudsige efterspørgslen efter erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse. Det skyldes flere forhold:

- Den potentielle målgruppe for AMU omfatter en meget stor del af den danske arbejdsstyrke.
- Efterspørgslen er meget konjunkturfølsom.
- Der eksisterer op mod 3.000 arbejdsmarkedsuddannelser, som institutionerne frit kan prioritere at udbyde inden for de ressourcer, som de er blevet tildelt.
- Regeringen har de seneste år gennemført omfattende reformer af både uddannelsernes indhold, institutionsstrukturen og økonomistyringen.

Under hensyn til denne grundlæggende usikkerhed er det svært at komme med entydige forklaringer på mindreforbruget. Det skyldes formentligt en kombination af en lang række forhold. Jeg kan pege på følgende:

- Det økonomiske opsving har betydet, at mange virksomheder har haft travlt til at sende medarbejdere på kursus.
- Kursisterne har valgt andre og måske navnlig billigere uddannelser end forventet.
- Færre kursister end forventet har valgt at benytte sig af tilbuddene under Åben Uddannelse.
- Der er færre end forventet i årets budget, som har søgt om og fået udbetalt deltagerstøtte (godtgørelse mv.).
- Undervisningsministeriet har hørt fra nogle skoler, at det usædvanligt gode vejr i efteråret betød et fald i efteruddannelsesaktiviteten inden for håndværksfagene og på transportområdet.

Hvad angår de uforbrugte midler, så indgår 50 mio. kr. i opgørelsen af Undervisningsministeriets samlede forbrug i 2005, mens 245 mio. kr. er videreført til forbrug under EVE-rammen i 2006.

2. Spørgsmål U

Spørgsmål:

”Ministeren bedes redegøre for taxametrene vedr. AMU”

Svar:

AMU-området er taxameterstyret ligesom de øvrige uddannelsesområder under Undervisningsministeriet.

I forbindelse med implementeringen af det nye AMU-koncept fra 2004 blev der gennemført en takstomlægning, der indebærer, at antallet af undervisningstakster blev øget.

De knap 3.000 AMU-uddannelser er således i dag takstindplaceret i 13 mod tidligere 7 takstgrupper. Den laveste takst er inklusiv deltagerbetaling på ca. 40.000 kr., og den højeste takst er på ca. 300.000 kr.

Endvidere ydes der fællesudgifts-, bygnings- samt påbegyndelsestaxameter på området.

3. Spørgsmål V

Spørgsmål:

”Skolerne, der driver AMU, hævder sammen med REVE (Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse), at taxametrene ganske enkelt ikke dækker de udgifter, der er ved at drive AMU-kurser. Ministeren bedes redegøre for, hvad regeringen agter at gøre for at rette op på dette forhold, og om ministeren har kendskab til kurser, der ikke længere udbydes på grund af, at økonomien er for dårlig.”

Svar:

Taksterne for AMU skal sammen med en eventuel deltagerbetaling set under ét og over tid give en rimelig dækning af de omkostninger, der er forbundet med at gennemføre uddannelserne. Taksterne for AMU er således fastsat under samme principper, som gælder for takststyrede områder generelt.

Det er institutionernes ledelse og bestyrelsernes ansvar at sikre den bedst mulige udnyttelse af ressourcerne inden for disse politisk fastsatte økonomiske rammer.

For den enkelte institution vil der både være uddannelsesaktiviteter, der kan give overskud, og uddannelsesaktiviteter, der kan give underskud.

Jeg forventer, at institutionernes ledelse påtager sig ansvaret for at sikre et bredt udbud af erhvervsrettet efteruddannelse indenfor disse overordnede rammer for institutionernes virke.

Jeg kan endvidere oplyse, at der som en konsekvens af et taksteftersyn for finansåret 2004 på finansloven for 2006 er sket en justering af taksterne på AMU-området, som indebærer, at en række takster er forhøjet, mens andre er sat ned. Samlet set indebærer disse justeringer, at institutionerne i 2006 vil få 28 mio. kr. ekstra ved nogenlunde uændret aktivitetssammensætning.

4. Spørgsmål W

Spørgsmål:

”Ministeren bedes redegøre for, hvor mange kursusuger (elevuger) der har været i AMU-systemet fra 2000 – 2005. Opgørelsen bedes udarbejdet pr. år og pr. skole, inklusive de sammenlagte skoler. Denne redegørelse bedes sendt til udvalget inden samrådet.”

Svar:

Som baggrund for besvarelsen af udvalgets spørgsmål har Undervisningsministeriet udarbejdet en oversigt over aktiviteten på EVE-området (området for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse) i perioden fra 2000 til 2005, som er fremsendt til udvalget inden samrådet.

Som det fremgår af oversigten, er aktiviteten på EVE-området i perioden fra 2000 til 2005 samlet set steget med 8.049 elevuger svarende til en stigning på ca. 2 pct.

[**NB:** De oversendte tabeller omfatter ikke kun AMU-kurser, men hele EVE-rammen, dvs. udover AMU også enkeltfag ved erhvervsuddannelserne udbudt som åben uddannelse, opskolingsuddannelser til sosu-hjælper og -assistent, PGU-merit mv.]

5. Spørgsmål X

Spørgsmål:

”Der findes i AMU-systemet en lang række økonomiske styringsinstrumenter. Ministeren bedes redegøre for formålet med disse, og hvordan de virker for skolerne og eleverne. Her tænkes i særlig grad på tomplads-ordningen, det vil sige reglen om, at skolerne på forhånd skal melde et måltal ud for det kommende års forbrug af midler og indtægtsdækket virksomhed.”

Svar:

Økonomien på AMU-området styres inden for en fast økonomisk ramme, og midlerne udmøntes efter den såkaldte aftalemodel. Aftalemodellen indebærer, at der indgås en aftale mellem Undervisningsministeriet og den enkelte institution om et budgetmål. Budgetmålet er det måltal, som institutionens forbrug det kommende år skal ramme.

Området er meget afhængigt af udviklingen på arbejdsmarkedet. Den økonomiske udvikling betyder meget for, hvornår virksomhederne sender deres medarbejdere på efteruddannelse. Er der højkonjunktur og gang i hjulene, kan virksomhederne være tilbageholdende med at sende deres medarbejdere på efteruddannelse.

Derfor er der i aftalemodellen indlagt en margin på 90 pct. til 105 pct. af budgetmålet, som institutionerne skal ramme inden for. Hvis de gør det, udbetales der en præmie på 10 pct. af budgetmålet. Formålet med modellen er at sikre mest muligt aktivitet på området uden, at den på finansloven fastsatte økonomisk ramme overskrides.

Spørgsmålets henvisning til en tompladsordning kan give anledning til misforståelser, som jeg her vil forsøge at udrede.

Hvis der med tompladsordning henvises til, at institutionerne i aftalemodellen har mulighed for at ”handle” budgetmål med hinanden kan jeg oplyse, at denne ordning er etableret med henblik på at sikre, at de samlede aktivitetsmuligheder i sektoren udnyttes bedst muligt. Ordningen indebærer, at en institution, der kan se, at den får svært ved at bruge hele dens budgetmål, kan afgive noget til en institution, der omvendt ønsker et højere budgetmål. Det er en mulighed mange institutioner benytter sig af. Sidste år blev der handlet godt 130 gange.

Det er institutionerne selv, der angiver, hvor stort et budgetmål de ønsker. For 2006 er alle institutionernes ønsker – med ganske få undtagelser – således imødekommet.

Hvis der derimod med den anførte tompladsordning henvises til en ordning, hvor institutionerne sælger tomme pladser til virksomhederne for at fylde holdene op, vil en sådan praksis ikke være i overensstemmelse med AMU-loven, da disse pladser jo under normale omstændigheder skal tilbydes gratis på nær den centralt fastsatte deltagerbetaling.

Jeg er bekendt med, at dette forhold kan give institutioner problemer ved manglende tilmeldinger og aflysninger på AMU, og Undervisningsministeriet arbejder derfor p.t. på at etablere en central database til skolernes brug, som vil kunne oplyse om mulige tomme pladser og fungere som arbejdsredskab til hjælp til at fylde holdene op og dermed til at mindske omfanget af tomme pladser.

For så vidt angår indtægtsdækket virksomhed og AMU-aktivitet så kan institutionerne efter loven ikke markedsføre disse under et. Markedsføringen skal ske i forhold til målgrupper, som uddannelsesaktiviteterne er udviklet til og i forhold til aktiviteternes centralt fastsatte mål. Det skal derfor være muligt at identificere AMU-delen helt klart ved markedsføringen. Det skal ligeledes være helt klart, hvilken uddannelsesaktivitet staten yder tilskud og godtgørelse til, og hvilken del der er virksomhedens egenbetaling i form af indtægtsdækket virksomhed.

En samlet markedsføring vil erfaringsmæssigt nemt kunne føre til den vildfarelse, at der er en forpligtende sammenhæng mellem ydelser, der er gratis, og ydelser mod betaling. Herved vil AMU komme til at fungere som salgsargument for anden aktivitet i strid med hensigten for voksen- og efteruddannelsesindsatsen.

6. Spørgsmål Y

Spørgsmål:

”Ministeren bedes redegøre for regeringens planer for AMU-systemet i de kommende år med baggrund i rapporten fra REVE angående AMU-systemet”

Svar:

Rapporten ”AMU i nye klæder” om implementeringen af NYT AMU blev offentliggjort i marts 2005. I rapporten foretages en temperaturmåling på 9 uddannelsesinstitutioner af, hvordan AMU-reformen fra 1. januar 2004 er blevet implementeret.

Rapporten peger på, at der er gode initiativer i gang med hensyn til at implementere lovens målsætninger. Der peges dog også på flere centrale problemfelter, blandt andet:

- at institutionernes løsning af opgaven tilsyneladende ikke har fundet sin endelige form endnu. Her tænkes der særligt på, at prioritering af uddannelsesindsatsen i forhold til brugernes kompetencebehov, og den rolle parterne spiller i bestyrelser og lokale uddannelsesudvalg, endnu ikke er på plads.
- at der er usikkerhed om mulighederne i AMU-konceptet.
- at der fra en række institutionsrepræsentanter er fremført synspunkter om, at der er en utilstrækkelig taxameterdækning. Det opleves som en hindring for en fuldstændig implementering af reformens intentioner.

Jeg kan oplyse, at ministeriet på baggrund af temperaturmålingen sammen med Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse (REVE) har udarbejdet en plan for opfølgning på rapporten.

Konkret er der igangsat et projekt om kompetenceudviklingsbehov, som skal hjælpe institutionerne til konkret og effektivt at opsamle information om efteruddannelsesbehov. Projektet retter sig især mod små- og mellemstore virksomheder i nye brancher og den del af AMU-målgruppen, som ikke bruger AMU-systemet.

Endvidere er der igangsat et projekt om parternes nye roller. Dette projekt skal beskrive de lokale uddannelsesudvalgs, efteruddannelsesudvalgs og bestyrelses erfaringer med initiativer, mødeformer osv., som kan hjælpe institutionerne til at prioritere uddannelsesindsatsen i forhold til brugernes kompetencebehov.

En række af de nævnte problemfelter er blevet drøftet i Trepartsudvalget om livslang opkvalificering og uddannelse for alle, der netop har afleveret sin rapport.

Regeringen vil nu drøfte udvalgets rapport med arbejdsmarkedets parter. Når disse drøftelser er tilendebragt, vil regeringen tage stilling til behovet for initiativer på området.